

DESENVOLUPAMENT DE MITJANS ESPECÍFICS PER A LA RECOLLIDA DE RESIDUS TÈXTILS

Fraccions a les quals incideix l'actuació

L'actuació té incidència en *altres fraccions: tèxtil*.

Categoria a la qual incideix l'actuació

L'actuació té incidència sobre la *recollida selectiva*.



Tipus d'actuació

L'actuació és d'*optimització i eficiència del servei*.

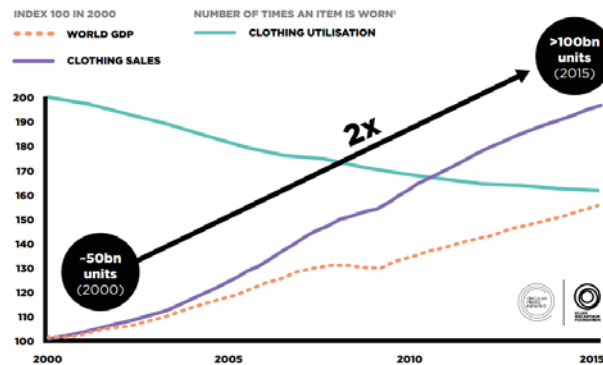


Justificació

En general, el patró de consum de roba i calçat està basat en un model marcat per la moda, que impulsa a la societat a renovar cada temporada les seves peces de vestir. Això ha provocat un increment significatiu de la producció de roba i calçat en els darrers anys. D'acord amb l'estudi "A new textiles economy: redesigning fashion's future" de la Fundació Ellen MacArthur, la producció de roba a nivell mundial entre els anys 2000 i 2015 gairebé es va multiplicar per dos, en només 15 anys.



FIGURE 1: GROWTH OF CLOTHING SALES AND DECLINE IN CLOTHING UTILISATION SINCE 2000



1 Average number of times a garment is worn before it ceases to be used

Source: Euromonitor International Apparel & Footwear 2016 Edition (volume sales trends 2005-2015); World Bank, World development indicators - GD (2017)

Figura 1. Increment de les vendes de roba i disminució de la seva utilització entre els anys 2000 i 2015. Font: Fundació Ellen MacArthur, 2017.

A més, el sistema de producció del sector tèxtil és altament consumidor de recursos, principalment aigua i energia, així com també un important generador de residus i d'emissions. A escala global, un 73% dels residus tèxtils generats s'eliminen en abocadors o incineradores sense recuperació d'energia, esdevenint un sistema pràcticament lineal, basat en utilitzar i llençar.

En el cas de Catalunya, la generació total de residus tèxtils municipals a l'any 2019 va ser de 165.933 tones, recollint-se selectivament únicament 18.521 tones, un 11,2% sobre el total generat. Per tant, aproximadament 147.411 tones no es van recollir selectivament i majoritàriament es van lliurar com a fracció resta (un 6,6% respecte del total d'aquesta fracció). En aquest sentit, s'estima que la gestió de residus tèxtils com a fracció resta suposa un cost aproximat d'uns 29 milions d'euros cada any per als ens locals.

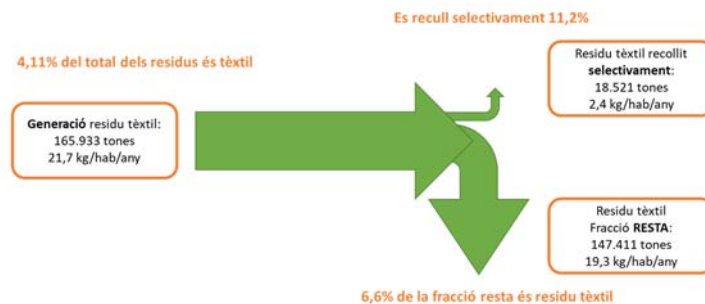
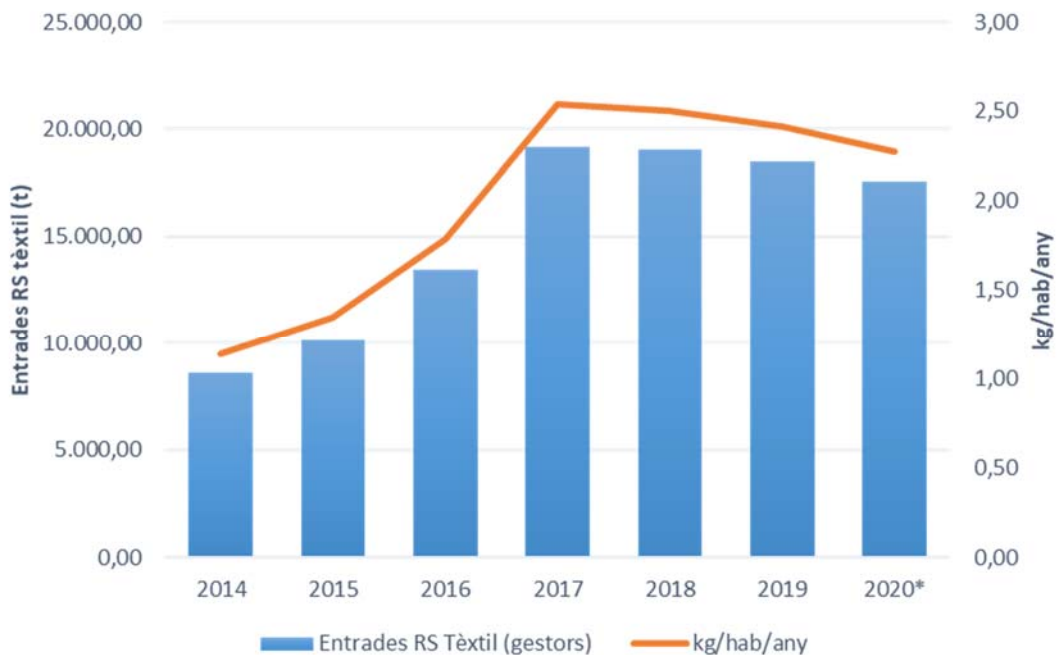


Figura 2. Percentatge de residu tèxtil recollit selectivament respecte el total de residu tèxtil generat a Catalunya, a l'any 2019. Font: Agència de Residus de Catalunya, 2020.





*Les dades de 2020 són provisionals.

Figura 3. Evolució de la generació de residus tèxtils a Catalunya 2014 - 2020. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Agència de Residus de Catalunya, 2020.

Per tant, aquest model fa que la generació de residus tèxtils sigui cada vegada més elevada i la seva gestió sigui un factor clau per a la sostenibilitat en el marc d'una economia circular. En aquest context, es recomana a les administracions locals i supramunicipals promoure mesures per a la recollida específica de residus tèxtils en els seus municipis.

Adicionalment, la promoció d'iniciatives relacionades amb la preparació per a la reutilització i reciclatge dels residus tèxtils i del calçat, pot implicar també uns impactes socials positius, atès que es poden gestionar a través d'iniciatives del sector de l'economia social.

Descripció

Els residus tèxtils són principalment peces de roba, calçat, complements i residus tèxtils de la llar que la ciutadania deixa d'utilitzar per motius diversos; s'han fet malbé, s'han quedat petites, han passat de moda, etc. Tanmateix, les activitats econòmiques en general, com



- Serveis de recollida de residus porta a porta municipals a demanda, establert un dia específic de forma periodica per temporada.
- Recollida en contenidors en deixalleries en les seves diferents modalitats (deixalleria fixa, mòbil, minideixalleria, etc.).

A continuació, es descriu breument el model de recollida més estès i utilitzat actualment per part de molts ajuntaments de Catalunya, basat en un sistema de recollida a través de contenidors específics situats a la via pública. En aquest sentit, les dues entitats més representatives a nivell català són “Roba Amiga Empresa d’Inserció”, cooperativa formada per diferents gestors, i “Humana Fundación Pueblo Para el Pueblo”.

Gestors autoritzats fins 2020
Fundació Engrunes
Drapaires d’Emaús, SCCL
Fundación Pueblo para Pueblo
Solidança Treball EI, SL
Formació i Treball, Fundació Privada
Roba Amiga Empresa d’Inserció, SL
Nougrapats EI, SL
Economia Solidària Empresa d’Inserció, SLU Girona

Taula 1. Gestors autoritzats de residus tèxtils l’any 2020. Font: Agència de Residus de Catalunya, 2021.
 Nota: actualment hi ha 4 entitats que estan tramitant l’autorització per a la gestió de residus tèxtils.



Figura 4. Tipologia de contenidors més utilitzats pels ens locals de Catalunya, “Roba amiga” i “Humana”, amb un 68% del total de recollida selectiva dels residus tèxtils. Font: Agència de Residus de Catalunya, 2020.



Tractament dels residus tèxtils

Independentment del model de recollida, els residus tèxtils recollits selectivament són valoritzats en la seva majoria, per a la reutilització i reciclatge. De forma resumida, el primer pas en el tractament d'aquests residus, un cop separats dels elements impropis, és la classificació en categories d'ús posterior, ja sigui per qualitats, per gènere (home, dona, nen), per tipologia (roba de la llar, etc.), per temporada (hivern i estiu), per tipus de fibra, per color, per marca, segons la moda (roba *vintage*, etc.), entre d'altres.

En concret, les principals categories de classificació per a la seva reutilització i reciclatge són les següents:

- Tèxtil i calçat d'alta qualitat. Aquest residu s'aprofita per a la reutilització local en venda en botigues i mercats locals.
- Tèxtil i calçat de qualitat inferior. Es realitza la venda d'aquestes peces normalment a països tercers.
- Complementes, aquests estan formats per cinturons, bosses de roba, etc. Poden tenir usos i destinacions diverses en funció de l'estat en què es trobin.
- Tèxtil per fer draps industrials.
- Tèxtil per fer fil reciclat.
- Material no aprofitable per rebuig.

Els materials classificats s'emmagatzemen de forma segregada i depenent de la destinació es sotmeten a un procés de compactació o bé, s'emmagatzemen directament en diferents contenidors, caixes, gàbies, etc. A continuació es mostra un esquema resum del circuit que, en general, segueixen els residus tèxtils un cop s'ha dut a terme el procés de recollida selectiva i els rangs de percentatges de cada destinació.



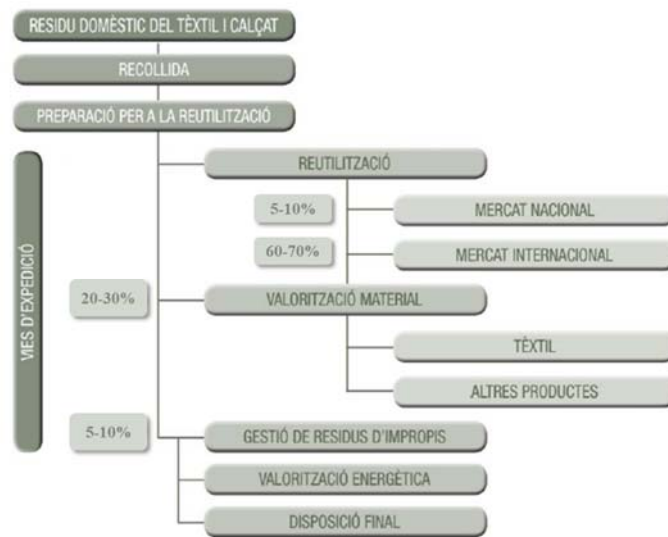


Figura 5. Esquema general del procés que segueix la recollida selectiva de residus tèxtils i percentatge que suposa cadascuna de les 3 vies d'expedició. Font: Agència de Residus de Catalunya.

Zona d'implementació recomanada

L'actuació es pot desenvolupar en qualsevol tipus de municipi.

Mitjans necessaris

Els mitjans necessaris per desenvolupar aquesta actuació són diversos en funció del model de recollida que esculli l'ens local:

- Per la recollida selectiva a través de contenidors serà necessari la compra, instal·lació i manteniment dels contenidors per a la recollida de roba. Aquests, són instal·lats per les organitzacions i/o entitats del tercer sector que treballen en aquest àmbit a través de convenis o contractes mitjançant procediments de contractació pública.
- Per la recollida selectiva porta a porta serà necessari personal i vehicle/s per a la recollida porta a porta, segons un calendari establert de recollida, i posterior transport a planta segons unes indicacions concretes per tal de que siguin tractats per part d'un gestor de residus que treballi en aquest àmbit. Actualment, la recollida porta a porta es realitza a través de les empreses de recollida municipals contractades per a la recollida



